

ВТОРА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНА ШКОЛА „ПОЛИТИКИ И ИНОВАЦИИ ЗА ГРАДОВЕТЕ“

(26 септември – 7 октомври 2022 г., София)

За втора поредна година в Нов български университет (НБУ) се проведе единствената по рода си в България интердисциплинарна школа „Политики и иновации за градовете“. В периода 26 септември – 7 октомври студенти, обучаващи се в различни програми на НБУ и активно интересувачи се от темите, свързани с града, имаха възможността да придобият нови знания и умения относно процесите, структурите, участниците и предизвикателствата пред градското развитие и управление от водещи изследователи, експерти и преподаватели в областта. Школата се отличава с интердисциплинарност, интерактивност и практическа насоченост, благодарение на които по време на лекциите, работилниците и теренните обучения младите участници разглеждаха градските пространства, процесите и динамиките в тях през призмата на различни направления и области като история, архитектура, социология, политика и икономика, технологии, климат, култура, бизнес, религия и други.

Организатори на тазгодишната школа са департаментите „Политически науки“, „Администрация и управление“, „Архитектура“, „Философия и социология“, Франкофонският център за академични постижения и Лаборатория за практики на устойчиво развитие на НБУ, а официални партньори са община Симитли и порталът TheMayor. EU – the European Portal for Cities and Citizens.

Участниците в школата бяха двацет бакалаври и магистри от дванайсет различни специалности в НБУ: „Архитектура“, „Мениджмънт за организационно съвършенство“, „Европейско управление“, „Фотография“, „Политически науки“, „Политически мениджмънт и публични политики“, „Управяване на бизнеса и предприемачество“, „Счетоводство и контрол“, „Финанси“, „Маркетинг“, „Интериорен дизайн“ и „Социология“. В рамките на две седмици, с пет дни лекции и работилници и пет дни екипна работа, групата от студенти присъства на 90 часа лекционни и практически занимания, както и на форум за студентски проекти за градско развитие.

Официалното откриване на школата се състоя на 26 септември 2022 г. в НБУ. Ръководителите и организатори на школата Евелина Стайкова и Юлияна Хаджичонева отправиха приветствия към участниците и доайените на школата – професорите Людмил Георгиев и Георги Дюлгерев. Официален гост на откриването беше Вилимир Александров, председател на Общински съвет – Симитли и участник в първото издание на школата.

В първата лекция от школата Евелина Стайкова, автор на монографията *Градски политики и местна демокрация през 21 век* (2020), запозна студентите с политиките в/на/за града, а те се включиха с интересни въпроси по темата, провокирайки оживена дискусия. Какво представлява „умният град“ и какво е значението на технологиите и иновациите за развитието му беше основната тема на лекцията на Юлиана Хаджичонева, в която бе представен комплексен и задълбочен поглед върху планирането и управлението на градовете. В контекста на интердисциплинарния подход на школата, перспективата за градовете и тяхното по-добро управление бе разгледана и от страна на бизнеса. Ивайло Цаков представи пред студентите иновативни решения за градския транспорт като безконтактното плащане на билетите за пътуване, както и за умното управление на отпадъците. Не можем да говорим за града, без да познаваме добре понятието граждани. Лекцията „Да бъдеш гражданин в града: от теория към практика“, изнесена от Радосвета Кръстанова провокира участниците в школата да се замислят какво е да си добър гражданин, какъв е пътят към гражданското общество и колко важно е да бъдеш активен в живота на града. Много интригуваща не само за студентите по архитектура, но и за цялата група участници бе лекцията на арх. Гургана Стефанова относно интегрирането на природата в градската архитектура. В рамките на работилница „Знаковите места на София – символика и исторически наслаждения“ Албена Павлова вдъхнови студентите да вникнат в символиката на града и да разсъждават относно историческите знакови места в София. Темата относно идентификацията ни с града и по-конкретно с европейския град бе представена от Людмил Георгиев, който разгледа живота в града през призмата на европейски черти на мислене. Участниците в школата придобиха също така знания относно стратегическото планиране като основен механизъм за постигане на устойчиво развитие и неговия потенциал при местното развитие от Спартак Керемидчиев. Лекция, посветена на историческите градски пространства в София, хората и зелената идея, бе представена от архитектите Даниела Джуркова и Миряна Йорданова. Темата за пешеходните пространства в централните градски части бе разгледана от арх. Петър Петров, който в презентацията си проследи промените в предназна-

чението и разбирането на преустройството на централните градски части, като даде множество примери, свързани с разнообразните пешеходни пространства в български и чуждестранни градове. По интерактивен начин чрез виртуални посещения в градовете Билбао, Абу Даби, Дънди и Осло студентите имаха възможност да научат повече за ролята на новите културно-архитектурни обекти при съживяването на градските райони по време на лекцията на арх. Виолета Шатова. Изключителен интерес и желание за продължителна дискусия от страна на участниците в школата предизвика лекцията на Теодора Карамелска, посветена на алтернативните религиозни практики в градска среда. Разглеждайки града като пространство на комплексни и разнообразни взаимодействия, където в днешно време под влияние на религиозния индивидуализъм се появяват нови места на алтернативна религиозност, лекторката и студентите проследиха тази нова динамика в градското пространство, като обсъдиха и различни примери от София. Важна за разбиране от всеки, ангажиран с темите за града човек, е концепцията за кръговата икономика, която заедно с темата за ефективността на управление на отпадъците в градовете бе представена от Щерьо Ножаров. В последния ден от първата седмица на школата участниците се включиха активно в играта-обучение „Климатична фреска“ относно факторите, влияещи върху изменението на климата, която бе представена и ръководена от екологичния експерт Николай Петков. Още една иновативна работилница, с лектор Илдико Отова, запозна участниците с играта „Град на бъдещето“, която представлява процес, базиран на екипна работа и предназначен да създаде ново мислене и действия за подобряване на качеството на живот в градовете. Двайсетината участници в школата бяха разделени на четири екипа, като им бе възложена задача да разработят самостоятелно в рамките на една седмица иновативна проектна идея за развитието на община Симитли.

Интердисциплинарната школа „Политики и иновации за градовете“ даде възможност на младите участници да придобият нови знания и умения както чрез усвояване на теорията на градското управление, така и чрез практика, проведена под формата на теренно изследване. В рамките на един ден студентите и част от лекторите посетиха община Симитли, където имаха възможността да направят теренно изследване, да наблюдават отблизо как функционират местните структури и да се информират за нуждите на общината с цел разработването на проектните им идеи.

Изследователската група от НБУ бе посрещната официално в Народно читалище „Св. Климент Охридски – 1922“ – град Симитли от главния организатор на посещението Вилимир Александров, председател на местния об-

щински съвет, и бе приветствана от кмета – Апостол Апостолов и зам.-кмета Евгения Георгиева. Вилимир Александров представи традиционните за общината празници и традиции, както и известни забележителности и видни личности. След това студентите и преподавателите посетиха промишлените зони, където проследиха процеса на работа на компании с национално и международно значение. Проведена бе среща с директора и зам.-директора на средно училище „Св. св. Кирил и Методий“, което участниците в школата имаха възможност да разгледат. Теренното изследване продължи със запознаване със социалната политика, както и с нейното прилагане, в рамките на посещението на Центъра за настаняване от семеен тип в село Полена и срещата с ръководителя на общинското звено „Социални услуги“ и с ръководителя на центъра. В края на посещението студентите се запознаха и със спортните дейности в града, като разгледаха Спортен комплекс – Симитли. Практическата част на школата провокира истински интерес в участниците относно всяко едно от посетените места по време на престоя им. След всяка среща студентите имаха възможност да задават въпроси, което бе от голяма полза за тях при избора на конкретен казус за разработването на студентски проекти за развитие на общината.

Финалните проекти на екипите бяха представени в последния ден на школата преди нейното официално закриване. В оспорвана надпревара влязоха четири креативни, иновативни и добре обосновани проекта за развитието на град Симитли и на община Симитли. Наградени с първо място, след гласуване от страна на участници, преподаватели и външни гости, бяха студентите от екипа, представил проектната идея Занаятчийница „Симид“, която цели да развие местния туризъм чрез популяризиране на традиционни български занаяти от областта. В края на школата всеки един от студентите получи девет кредита и сертификат за участие.

Участниците във второто издание на интердисциплинарната школа „Политики и иновации за градовете“ бяха обучени по динамичен, креативен и обогатяващ начин по широк набор от теми, свързани с града и с ефективното управление и иновативното развитие на градските пространства. Освен от лекторите – преподаватели и експерти в тази област, участниците в школата се учиха и един от друг, тъй като всеки, бидейки от различна специалност, допринасяше със собствените си знания и размишления към дискусиите. Благодарение на усилията на организаторите на школата, отдадеността на лекторите и ангажираността на студентите участниците в школата поставиха основите на общност „За града“, която предстои да се развива и разраства

с всяко следващо издание на школата „Политики и иновации за градовете“. Всеки, който се интересува от темите, представени в рамките на школата, може да усети част от нея чрез докладите, представени и дискутирани по време на първото ѝ издание през 2021 г., които са събрани в колективния сборник *Политики и иновации за градовете* (2022), наличен в електронно издание с отворен достъп.

Ванина Нинова*

* Студент в МП „Европейско управление“ в НБУ и младши изследовател в CERMES – Център по миграционни, бежански и етнически изследвания към НБУ.